

ДМИТРО ВІКТОРОВИЧ СЛИНЬКО,*доктор юридичних наук, доцент,**Харківський національний університет внутрішніх справ,**кафедра теорії та історії держави і права;* <https://orcid.org/0000-0001-7960-615X>,*e-mail: dimasdv1974@ukr.net***ОСОБЛИВОСТІ УСТАНОВЧОГО ПРОЦЕСУ В ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА
ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**

Досліджено установчий процес як різновид юридичного процесу. До його особливостей у діяльності МВС України віднесено те, що він є результатом правового регулювання; не пов'язаний із наявністю спору про право; складається з певної послідовності проваджень (щодо органів і підрозділів – створення, реорганізація та ліквідація; щодо посадових осіб – призначення й усунення з посади); спрямований на формування, розвиток і вдосконалення інституційної та кадрової основи МВС; виступає як особливий нормативний порядок здійснення управлінської діяльності щодо реалізації відповідних правових норм; забезпечує ефективне функціонування механізму державного управління у відповідній сфері.

Ключові слова: юридичний процес, установчий процес, процесуальне право, процесуально-правові норми, правовий режим, процесуальна форма, юридична діяльність, установча діяльність, Міністерство внутрішніх справ.

*Оригінальна стаття***Постановка проблеми**

Практичні питання, що постали перед законодавцем і перед усім українським суспільством у зв'язку з розбудовою в Україні правової держави та громадянського суспільства, вимагають усунення такої теоретичної прогалини, як недостатня дослідженість процесуального права. Зазначене не дозволяє вповноваженим суб'єктам належним чином вирішити проблему процесуально-процедурного правового регулювання, вдосконалити законодавство про юрисдикційні й інші правозастосовні органи, ввести в правові й законні рамки відносини між владою та керованими суб'єктами і т. ін. Теорія юридичного процесу, яка є однією зі складових загальної теорії права в частині теоретичного осмислення процесуальних аспектів права й повинна сприяти розвитку відповідних напрямків галузевих правових наук, отримує новий розвиток у правничій літературі [1, с. 18].

Стан дослідження проблеми

У вітчизняній та зарубіжній юридичній літературі проблематика установчого юридичного процесу посіла значне місце. Зокрема, теоретико-правові засади юридичного процесу розроблялися у працях В. М. Баландіна, В. М. Горшенєва, О. Г. Лук'янової, П. О. Недбайла, С. М. Олейнікова, А. О. Павлушиної, О. В. Петришина, І. М. Погрібного та ін.

Водночас законодавство не робить чіткого розмежування між матеріальними та процесуальними проявами, що більшість як законодавчих, так і інших нормативно-правових актів створено без такого розмежування. Свого часу відзначалося: «Те, що в одному законодавчому акті часто об'єднуються і матеріальні, і процесуальні норми, пояснюється двома причинами: або тим, що законодавець керувався інтересами зручності користування такими нормативними актами, або тим, що ще не знайдено більш зручні форми об'єктивації процесуальних норм» [2, с. 40]. Така ситуація, можливо, пов'язується ще й із рівнем, ступенем розвитку законодавства, що регулює ті чи інші питання. Від цих факторів залежать його спеціалізація, необхідність і можливість ухвалення окремого (кодифікованого чи некодифікованого) нормативного акта.

Мета і завдання дослідження

Автор поставив собі за мету подальшу теоретичну розробку сутності установчого процесу як різновиду юридичного процесу. Ця мета конкретизується у таких завданнях: розглянути особливості прояву установчого процесу в діяльності Міністерства внутрішніх справ України, розкрити їх зміст, визначити дефініцію установчого юридичного процесу в діяльності Міністерства внутрішніх справ,

указати підстави та юридичні наслідки виникнення цього виду юридичного процесу в діяльності МВС.

Наукова новизна дослідження

Уперше надано комплексну теоретико-правову характеристику установчого процесу в діяльності Міністерства внутрішніх справ України. Зокрема, дістали подальшого розвитку наукові погляди на установчий процес у діяльності МВС. Так, він є результатом правового регулювання, складається з певної послідовності проваджень, але не пов'язується з наявністю спору про право. Крім того, установчий процес у діяльності МВС України спрямовано на формування, розвиток і вдосконалення інституційної та кадрової основи МВС, він виступає особливим нормативним порядком здійснення владної управлінської діяльності щодо реалізації відповідних правових норм. Його завданням є забезпечення ефективного функціонування механізму державного управління у відповідній сфері.

Виклад основного матеріалу

Оскільки установчий процес за змістом і результатами є юридичною діяльністю, він є неможливим без усебічного спеціального правового регулювання з урахуванням усіх можливих деталей. Це регулювання, як правило, досягається за допомогою процесуальних норм, що закріплюють процесуальні форми, необхідні для існування матеріального права, і створюють у своїй сукупності сферу процесуального права [3, с. 315]. Особливості процесуального права визначаються насамперед потребами технології й організації процесу реалізації норм матеріального права. Особливим є також предмет процесуального права, який включає в себе суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації норм різних галузей права [4, с. 334–335]. Головна особливість процесуально-правових норм полягає в їх соціальній орієнтованості, обумовленій необхідністю здійснення юридичної діяльності, тоді як матеріальні норми є об'єктивними. Процесуально-правові норми, що регламентують установчий процес, покликані визначити його порядок щодо формування, реорганізації та ліквідації органів, установ і посад. При цьому, як правило, одночасно встановлюються процесуальні правила формування органів та їх компетенція, яка вже належить до матеріальних правових положень.

Установчий юридичний процес у діяльності Міністерства внутрішніх справ України має певні особливості. До них, на нашу думку, слід віднести такі.

Єдність дій із реалізації змісту й форми повноважень зі створення органів і підрозділів та встановлення відповідних посад. Установча діяльність є неможливою за відсутності відповідних повноважень і не може здійснюватись суб'єктами довільно, у неконтрольованому порядку. Є очевидною необхідність закріплення належних повноважень у нормативно-правовій чи індивідуально-правовій формі. Реалізація повноважень, закріплених нормами права, здійснюється у формі застосування. Юридичний зміст цієї форми реалізації права, як і в установчій діяльності, відображається у повноваженнях, які виступають певними регулятивними видом і мірою можливої чи належної поведінки його носія, свого роду «правово-обов'язку» [5, с. 98; 6, с. 299]. Отже, управлінська природа установчого процесу в діяльності органів МВС передбачає нерозривний зв'язок організаційних відносин і відносин, які підлягають організації. Організаційні відносини відображають процесуальний характер правозастосування, мають, як правило, допоміжний характер і спрямовуються на обслуговування належного процесу реалізації матеріального права. Відповідно, відносини, що підлягають організації, формуються під впливом організаційних і виступають об'єктом процесуального регулювання. Таким чином, установчий процес у діяльності МВС є органічно взаємопов'язаним комплексом управлінських відносин, які мають як процесуальний, так і матеріальний характер.

Процесуально-правові норми, що регламентують установчий процес у МВС, спрямовано на встановлення порядку формування, реорганізації та ліквідації органів, підрозділів і посад. Як правило, при цьому одночасно встановлюються процесуальні правила формування органів і підрозділів та визначається їх компетенція, яка належить уже до матеріальних положень. Так, Інструкція про порядок проведення атестування поліцейських, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 17.11.2015 № 1465, у розділі II закріплює процесуальні положення щодо порядку формування атестаційних комісій, а в розділі III – повноваження голови, секретаря та членів атестаційної комісії¹.

Л. Н. Гініатуліна зазначає, що поєднання або фрагментарне включення процесуальних норм у сферу матеріального права досить органічно вписується в структуру системи права, не порушує її внутрішню єдність і лише

¹ Редакція від 18.12.2015.

підкреслює діалектичні зв'язки самої системи [7, с. 54–56].

Таким чином, в установчому процесі знаходить відображення діалектика матеріальної та правової діяльності Міністерства внутрішніх справ. Ураховуючи загальну мету, характер дій, які виконуються, та специфіку суб'єктів цього виду процесу, слід відзначити, що управлінський характер діяльності дозволяє розмежувати форму і зміст досить умовно.

Установчий юридичний процес зумовлюється необхідністю забезпечення здійснення правового регулювання суспільних відносин. На думку автора, слід погодитися з Г. М. Бистрик, яка пропонує розглядати установчу діяльність держави через систему безпосередньо реалізованих дій [8, с. 27]. Так, установча діяльність Міністерства внутрішніх справ у такому разі передбачатиме: 1) створення чи припинення діяльності відповідних органів і підрозділів; 2) призначення та звільнення посадових осіб у відповідності до чинного законодавства; 3) забезпечення проведення процесів, які виражають сутність цієї держави (наприклад, забезпечення особовим складом Національної поліції умов перебігу всього виборчого процесу відповідно до законодавства України) [9, с. 286].

Установлення принципів і цінностей державної влади та цілей її функціонування здійснюється у вигляді закріплення суверенної волі народу, що відбувається в Конституції як Основному законі держави. Інакше кажучи, відбувається первинне встановлення інституціональних та організаційних складових державної влади, а потім державою в особі державних органів, зокрема Міністерством внутрішніх справ, здійснюється повсякденна установча діяльність. Таким чином, держава, діючи на основі Конституції та законів України, має можливість через установчу діяльність реалізовувати цілу низку важливих, суспільно значущих завдань і здійснювати правове регулювання суспільних відносин взагалі.

Ураховуючи викладене вище, маємо підстави відзначити значущість установчого процесу в діяльності МВС для здійснення правового регулювання суспільних відносин на загальнодержавному рівні. Завдяки цьому різновиду установчого процесу держава через діяльність Міністерства внутрішніх справ отримує можливість відтворення фундаментальних ознак та інститутів, що відображають її сутність, оскільки забезпечується належне, ефективне функціонування системи державного управління. Це відбувається внаслідок постійної взаємодії органів і підрозділів МВС

і громадянського суспільства, що гарантує здійснення важливих для держави процесів та процедур і виступає одним із засобів існування й розвитку держави.

Наявність специфічної мети. Це обумовлюється тим, що правове регулювання установчої діяльності повинно гарантувати формування й розвиток органів та підрозділів Міністерства внутрішніх справ, які реалізують регулятивну й охоронну функції права. Отже, під час установчого процесу відбувається розвиток відповідних органів і підрозділів, здійснюється їх кадрове забезпечення, оскільки саме під час нього проводяться реформування, реорганізація, призначення на посади та звільнення з них. Це знаходить своє відображення, наприклад, у виданні нормативно-правових актів, пов'язаних із призначенням або звільненням із займаних посад, або в присвоєнні спеціальних звань поліцейським. Крім того, установча діяльність у цьому напрямку сприяє також функціонуванню системи «стримувань і противаг», яка забезпечує реалізацію конституційного принципу поділу влади в державі. Адже встановлення суворого порядку формування органів і підрозділів, призначення на посаду й визначення повноважень, якими наділяються відповідні суб'єкти, дозволяють чинити правомірний вплив на них. Так, наприклад, згідно пункт 1 ст. 51 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає, що для забезпечення прозорого добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських на підставі об'єктивного оцінювання професійного рівня та особистих якостей кожного поліцейського, відповідності їх посаді, визначення перспективи службового використання в органах поліції утворюються постійні поліцейські комісії¹.

Таким чином, метою установчого процесу в діяльності МВС виступають формування, розвиток і вдосконалення відповідних органів та підрозділів і призначення посадових осіб, а також здійснення управління ними.

Установчий процес здійснюється у відповідному режимі. Оскільки юридична атмосфера формування органів держави, посадових осіб і суб'єктів права має різний характер і проявляється за різних умов, установчий процес розглядається також у плані процесуального режиму.

Звертаючи увагу на соціальний аспект правового режиму різних суспільних відносин, О. В. Сурілов розглядає його як юридичну

¹ Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

опосередкованість певних відносин, які мають формально-логічну визначеність і характеризуються системністю та відносною стабільністю [10, с. 207].

У свою чергу, Е. Ф. Шамсумова, досліджуючи зазначену проблему, вважає, що правовий режим являє собою особливий порядок законодавчого врегулювання діяльності суб'єктів права у різноманітних сферах суспільних відносин або на певних об'єктах [11, с. 71–72]. Наразі у вітчизняній юриспруденції під правовим режимом розуміється особливий закріплений нормами права соціальний порядок, який визначається співвідношенням правових засобів, що його забезпечують [12, с. 357–358].

На думку А. С. Спаського, правовий режим повинен відображати специфіку (атмосферу) правового впливу, в якій існують елементи правової системи, бути правовою формою їх функціонування [13, с. 30].

В. М. Горшенев пропонує виокремити такі види установчих режимів: публічний режим – вибори всіх представницьких органів держави; режим призначення та виборів виконавчо-розпорядчих органів; режим призначення посадових осіб; режим порядку утворення юридичних осіб (розпорядчий, дозвольний та явочно-нормативний) [14, с. 67].

У загальнотеоретичному аспекті режим установчого процесу в діяльності МВС можна уявити в такому варіанті, який насамперед виокремлює специфіку формування відповідних органів і підрозділів держави чи призначення посадових осіб залежно від їх субординаційного положення в структурі самого міністерства зокрема та механізму держави взагалі [9, с. 288].

Установчий процес має неюрисдикційний характер. Щодо юридичного процесу в правничій літературі сформувалася думка про його зв'язок із застосуванням охоронних правових норм, інакше кажучи, з охоронною функцією права, та про втілення в конкретних видах судочинства й іншій публічно-правовій діяльності, пов'язаній з вирішенням будь-якого правового спору [15–17]. Ураховуючи прояви установчого процесу в діяльності державних органів взагалі та Міністерства внутрішніх справ зокрема, зведення юридичного процесу виключно до юрисдикційної діяльності залишає поза межами процесуально-правового регулювання відображення та закріплення у праві інших форм упорядкованої юридичної діяльності, спрямованої на задоволення потреб як самого міністерства, так і всього суспільства. Так, реформування діяльності МВС України, та комплектування штатів

Національної поліції є за своєю суттю проявами установчого процесу, підставою якого виступає забезпечення ефективності діяльності, а не наявність спору про право. На нашу думку, врахування неюрисдикційних форм установчого процесу в діяльності органів МВС дозволить у повному обсязі, з позицій загальнофілософської методології дослідити співвідношення форми та змісту юридично значущої діяльності.

Наступні особливості установчого процесу в діяльності МВС також свідчать про його неюрисдикційний характер.

Цей процес спрямовано на здійснення безпосереднього управління підпорядкованими органами та підрозділами. МВС України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, які забезпечують охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, надають поліцейські послуги, захищають державний кордон, здійснюють цивільний захист, захист населення й територій від надзвичайних ситуацій, рятувальну справу, регулюють справи міграції тощо. Саме за допомогою установчого процесу в діяльності МВС України забезпечуються: 1) єдність, узгодженість дій, взаємний зв'язок органів, діяльність яких координується МВС України; 2) розвиток, зміна, реорганізація та вдосконалення діяльності цих органів.

Особливе значення це має на сучасному етапі в умовах реформування системи МВС України й перерозподілу управлінських повноважень між центральними та територіальними органами. Однією з властивостей установчого процесу в діяльності МВС України є підпорядкованість елементів керування. Це знаходить відображення у відносинах субординації, оскільки призначенням управлінських рішень, як і всього установчого процесу, є забезпечення чіткого та своєчасного виконання завдань і розпоряджень керівника.

Крім того, визначені компетенція, завдання й функції МВС України, взаємовідносини між окремими службами, органами та підрозділами надають системі МВС від низового підрозділу до центрального апарату «необхідної цілісності, чіткого підпорядкування, самостійності окремих елементів, що дає можливість ефективно діяти на основі єдиних правових норм» [18, с. 109].

У свою чергу, система центральних органів виконавчої влади, діяльність яких координується МВС України, входить до системи органів державного управління. Їх компетенція визначається законами України й характеризується сукупністю покладених на них завдань і функцій управління, а також конкретними

повноваженнями того чи іншого органу. Таким чином, система цих органів функціонує одночасно і як суб'єкт управління, і як об'єкт управління.

Наразі всі центральні органи виконавчої влади, діяльність яких координується МВС України, як елементи системи управління одночасно виступають у ролі керівних і керованих. Між ними існують постійні прямі й зворотні зв'язки. Зв'язки зверху вниз, тобто прямі зв'язки, виходять від суб'єкта управління у формі актів управління. Зв'язки знизу вгору, тобто зворотні зв'язки, здійснюються у вигляді відповідної інформації від об'єкта управління про виконання управлінських рішень.

Установчий процес забезпечує ефективне функціонування механізму державного управління. У діяльності такого важливого органу держави, як Міністерство внутрішніх справ, цей процес спрямовано на забезпечення належного функціонування механізму державного управління, одним із завдань якого є швидке та своєчасне реагування на потреби суспільства, вирішення різноманітних проблем в економічній, політичній і соціальній сферах. Тобто установчий процес в діяльності МВС виступає одним із засобів реагування держави на зміну й розвиток суспільних відносин, їх трансформацію, а його основним стимулом і спонукальним мотивом є суспільство [19, с. 18]. Використовуючи передбачені законом механізми й інститути, суспільство впливає на державу та систему суспільного управління і в результаті цього отримує відповідну реакцію. Реакція відображається у формуванні нових інституціональних утворень, які змінюють чи вдосконалюють існуючу систему державного управління шляхом: 1) створення нових ланок – органів і підрозділів у системі державного управління; 2) ліквідації чи розформування неефективних або зайвих органів управління. Наприклад, реформування системи МВС – ліквідація міліції та створення підрозділів Національної поліції.

Складність і різнобічність управління, здійснюваного під час установчого процесу, його цілей і завдань, а також видів діяльності МВС України зумовлює необхідність забезпечення координації зусиль окремих компонентів державного управління. Метою такої координації виступає погодження діяльності під час реалізації окремих завдань і загальних цілей між суб'єктами управлінської діяльності, відносно самостійними органами та організаціями, які виконують специфічні функції, але є пов'язаними між собою єдиною стратегічною метою та не підпорядкованими один одному [18, с. 111].

Слід відзначити, що у низці випадків установчий процес у діяльності МВС може реалізовуватись без наявності сформованої суспільної потреби чи суспільного інтересу, які виступають початковим стимулом, спонукальним мотивом процесу [9, с. 290]. Так, ухвалення правових актів установчого характеру може бути спричинене суто юридичними фактами, наприклад, повернення поліцейських, які відповідно до закону були відряджені (прикомандировані) до Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, інших органів державної влади (закладів, установ) або органів місцевого самоврядування на час виконання відповідних повноважень на постійній основі із залишенням їх на службі в поліції¹, чи порушення посадовими особами МВС вимог, установлених щодо них законом. Зазначені підстави мають виключно процесуальний характер і реалізуються як елемент системи управління, що повинен гарантувати якість влади, періодичність її оновлення та дотримання передбачених законом вимог до посадових осіб.

Висновки

Зважаючи на вказані вище особливості та специфіку прояву, можемо запропонувати таке визначення установчого юридичного процесу в діяльності Міністерства внутрішніх справ: це складне матеріально-процесуальне утворення, що ґрунтується на взаємодії матеріальних і процесуальних правових норм і правовідносин, що їм відповідають, які: 1) є результатом правового регулювання; 2) не пов'язані з наявністю спору про право; 3) складаються у певній послідовності; 4) спрямовуються на формування, розвиток і вдосконалення відповідних органів та підрозділів, призначення посадових осіб; 5) виступають як особливий нормативний порядок здійснення владної управлінської діяльності щодо реалізації відповідних правових норм; 6) забезпечують ефективне функціонування механізму державного управління.

Підставами виникнення цього виду юридичного процесу в діяльності МВС є відповідні юридичні факти чи юридичний стан. Кінцевим юридичним наслідком у такому разі виступає поява нового або реорганізованого органу чи підрозділу, призначення посадової особи чи іншого управлінського суб'єкта. Наслідок може виражатись і в ліквідації конкретного суб'єкта права. В установчому процесі в діяльності Міністерства внутрішніх справ

¹ Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

можна дослідити основні елементи процесуальної форми, які поєднують специфічні риси й особливості кожного різновиду юридичного процесу.

Список бібліографічних посилань

1. Слинько Д. В. Загальнотеоретична характеристика установчого процесу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2014. № 11, т. 1. С. 18–20.
2. Юридическая процессуальная форма. Теория и практика / под общ. ред. П. Е. Недбайло, В. М. Горшенева. М. : Юрид. лит., 1976. 280 с.
3. Комаров С. А. Общая теория государства и права : учеб. 7-е изд. СПб. : Питер, 2004. 512 с.
4. Общая теория государства и права. Академический курс : в 3 т. / отв. ред. М. Н. Марченко. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Норма, 2007. Т. 2: Право. 816 с.
5. Недбайло П. Е. Применение советских правовых норм. М. : Госюриздат, 1960. 512 с.
6. Фаткуллин Ф. Н., Фаткуллин Ф. Ф. Проблемы теории государства и права : учеб. пособие. Казань : КЮИ МВД России, 2003. 351 с.
7. Гиниятуллина Л. Н. Характерные черты учредительного юридического процесса в представительном органе муниципального образования. *Право: теория и практика*. 2006. № 14. С. 54–56.
8. Бистрик Г. Установча діяльність у системі правових форм діяльності держави: проблеми теорії. *Юридична Україна*. 2010. № 1. С. 23–29.
9. Слинько Д. В. Юридичний процес: історія, теорія, практика : монографія. Харків : НТМТ, 2017. 415 с.
10. Сурилов А. В. Теория государства и права : учеб. пособие. Киев ; Одесса : Вища шк., 1989. 439 с.
11. Шамсумова Э. Ф. Правовые режимы (теоретический аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Екатеринбург, 2001. 213 с.
12. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс) : підручник. Харків : Еспада, 2006. 776 с.
13. Спаський А. Категорія «правовий режим»: підходи до інтерпретації. *Право України*. 2008. № 4. С. 27–31.
14. Теория юридического процесса / В. М. Горшенев, В. Г. Крупин, Ю. И. Мельников и др. ; под общ. ред. В. М. Горшенева. Харьков : Вища шк., 1985. 192 с.
15. Бахрах Д. Н. Юридический процесс и административное судопроизводство. *Журнал российского права*. 2000. № 9. С. 6–17.
16. Панова И. В. Административно-юрисдикционный процесс : моногр. Саратов : Светопись ; Приволж. кн. изд-во, 1998. 256 с.
17. Тихомиров Ю. А. О концепции развития административного права и процесса. *Государство и право*. 1998. № 1. С. 5–14.
18. Рибалкін А. О. Нормотворчість органів внутрішніх справ (аспекти загальної теорії) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2005. 185 с.
19. Цветков В. В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). Харків : Право, 1996. 164 с.

Надійшла до редколегії 12.12.2018

СЛИНЬКО Д. В. ОСОБЕННОСТИ УЧРЕДИТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИНИСТЕРСТВА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УКРАИНЫ

Рассмотрен учредительный процесс как разновидность юридического процесса. К его особенностям в деятельности МВД Украины отнесено то, что он: является результатом правового регулирования; не связан с наличием спора о праве; состоит из определённой последовательности производств (относительно органов и подразделений – создание, реорганизация и ликвидация; в отношении должностных лиц – назначение и отстранение от должности); направлен на формирование, развитие и совершенствование институциональной и кадровой основы МВД; выступает как особый нормативный порядок осуществления управленческой деятельности по реализации соответствующих правовых норм; обеспечивает эффективное функционирование механизма государственного управления в соответствующей сфере.

Ключевые слова: юридический процесс, учредительный процесс, процессуальное право, процессуально-правовые нормы, правовой режим, процессуальная форма, юридическая деятельность, учредительная деятельность, Министерство внутренних дел.

SLYNKO D. V. FEATURES OF THE CONSTITUENT PROCESS IN THE ACTIVITY OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE

The constituent process as a kind of legal process has been researched. Its specific features in the activity of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine include the fact that it is the result of legal regulation, not related to the existence of a dispute about the right; consists of a certain sequence of proceedings (in regard to agencies and units – creation, reorganization and liquidation, in regard to officials – appointment and removal); aimed at the formation, development and improvement of the institutional and personnel basis of the Ministry of Internal Affairs; acts as a special regulatory procedure for carrying out management activity of the implementation of the relevant legal norms; ensures the effective functioning of the state administration mechanism in the relevant field.

On the basis of theoretical analysis of legal literature, the author has determined that the regime of the constituent process in the activity of the Ministry of Internal Affairs first in its general theoretical aspect distinguishes, first of all the specificity of the formation of the corresponding agencies and units of the state or the appointment of officials depending on their subordinate position within the structure of the Ministry, in particular, and the mechanism of the state in general. It has been argued that the purpose of the constituent process is the formation, development and improvement of the relevant agencies and units, the appointment of officials, as well as their management.

It has been determined that the reasons for the origin of this type of legal process in the activity of the Ministry of Internal Affairs are the relevant legal facts or legal status. One can study the main elements of the procedural form in the constituent process in the activities of the Ministry of Internal Affairs, which combine the specific features and characteristics of each type of legal process.

Keywords: *legal process, constituent process, procedural law, procedural and legal norms, legal regime, procedural form, legal activity, constituent activity, Ministry of Internal Affairs.*